

Emakumeak marka guztiak hausten

Azken urteotan emakumeek kirol-arloan duten protagonismoak gora egin du nabarmen. Gero eta emakume kirolari gehiago daude eta gero eta ikusle gehiago joaten dira horiek jokaturako partidak ikustera. Irratsaio bat ardatz hartuta, gai horren inguruan arituko gara sekuentzia honetan.

Sekuentzia honetan ariketa hauek egin ditzakezu:

- Gaian sartzen joan, eta entzundako audioaren laburpenik onena aukeratu.
- Testuan ageri den lexiko-espresio batzuk idatzi.
- Audioaren transkripzioetik kendutako testu-antolatzaile eta hitz batzuk bere lekuan jarri.
- Gai honekin lotutako puntu batzuk komentatu.
- Eskutitz bat idatzi herri-aldizkari baterako.

1. Entzundakoaren laburpenik egokiena

Emakumeak kirolean lortzen ari diren emaitzei buruzko audio bat entzungo duzu.

Baina aurretik, gaian sartzeko, komentatu ondoko hau gelakide batekin:

- **Emakumeek jokatzen duten partidarik ikusten duzu edo ikusi duzu inoiz?**

Entzun Begoña Muruagak irratian emandako iritzia, eta aukeratu laburpenik egokiena.

- Kirol askotan emakumeen presentzia areagotu den arren, txirrindularitzan ez du horrenbeste egin aurrera, Joane Somarriba bezalako txirrindulari onik sortu ez delako.
- Ez dago zalantzarik emakume kirolarien kopuruak gora egin duela nabarmen, baina oraindik badago zer hobetua.
- B. Muruaga erabat etsita dago, kirolean gizonezkoen eta emakumeen arteko berdintasuna zein makal doan ikusita.

<https://labur.eus/Jssl7>

2. Lexikoarekin bueltaka

Gai honekin lotutako lexikoaz jardungo dugu ariketa honetan. Erantzun idatziz galdera hauei. Nahi baduzu, entzun berriro aurreko audioa.

1. Zer kirol aipatzen ditu Begoñak? *Futbola*,
2. Kirolean emakumeekin gertatzen ari dena ikusita, zer bi hitz erabiltzen ditu bere balorazio edo sentimenduak adierazteko?
3. B. Muruagak espresio bat erabiltzen du, aurten futboleko emakumeek errekorra egin dutela adierazteko? Idatzi espresio hori: *Emakumeek futboleko*

3. Testua osatzen

Segidan duzu Begoña Muruagaren testua. Bertatik zenbait hitz kendu ditugu: testu-antolatzaileak, batez ere, eta lexikoa. Osatu testua, kendutako hitz horiei dagokien ordena-zenbakia jarritz.

Emakumeak eta kirola

BEGOÑA MURUAGA. Maiatzaren 5ean, Gasteizen, 9 urtetik 16 urtera bitarteko neskek aukera izango dute futboleko, pilotan, saskibaloian edo eskubaloian jokatzeko. Lehiaketa horien helburua emakumeen kirolari **(1)** da.

Pozgarria da azken boladan emakume kirolariekin ikusten ari garena; izugarria da hainbeste emakume ikustea orain arte gizonetzkoenak ziren kirolean. Futboleko, **(2)**, aurten marka guztiak hautsi dituzte emakumeek. Madrileko Wanda Metropolitano zelaian 60.000 pertsona baino gehiago bildu ziren partida bat ikusteko; eta San Mamesen, 48.000 baino gehiago elkartu ziren. **(3)** goraka doan kirola da; **(4)**, joan den urtean Emakumeen Traineruen Elkartea sortu zen; bertan, 14 arraun-klubek hartzen dute parte. Antzeko zerbait gertatzen da pilotarekin ere: emakumeak poliki-poliki bere lekua hartzen ari dira kirol horretan. Hala ere, oraindik **(5)** emakume-taldeak eta gizon-taldeak artean antolakuntzari dagokionez, hedabideetan ematen zaien tratamenduak dagokionez eta laguntzei dagokienez.

Emakumeak eta kirolari buruz ari naizen honetan, niretzat erreferentzia ezinbestekoa izan den emakume bat **(6)** : Joane Somarriba txirrindularia. Somarribak maila gorena lortu du bere kirolean: 3 aldiz irabazi zuen Frantziako Tourra, 3 aldiz Emakumeen Bira eta 2 aldiz Italiako Giroa. **(7)**, Atlantako Joko Olinpikoetan, Munduko Txapelketan eta beste zenbaitetan ere hartu zuen parte, han eta hemen sariak eta dominak irabaziz.

Joane Somarribari esker jakin nuen nik Frantziako Emakumeen Tourra zegoela eta Italian Emakumeen Giroa. Gauzak horrela, eta emakumeen txirrindularitzak zeukan bilakaera ikusita, ni konbentzita nengoen garai hartan, **(8)**, 90eko hamarkadan, aurki ikusiko genituela emakumeak Espainiako Itzulian eta Euskal Herriko Itzulian. Ez da gertatu horrela.

Hor dago emakumeen gogoak eta grina, emakume kirolarien aldeko zaletuen jarrera ere garbia da; **(9)**, oraindik bide luzea geratzen zaigu berdintasunerako.

adibidez ()	bestalde ()
aipatu nahi nuke ()	bultzada ematea ()
alde handia dago ()	horren ondorioz ()
arrauna ere ()	hala ere ()
	hau da ()

4. Emakume kirolarien gorakada geraezina

Emakumeek kirolean duten protagonismoaz jardungo dugu orain. Jarri talde txikitik eta komentatu ondorengo puntuak.

- 1- Kirolean emakumeen parte-hartzea gorakada handia izaten ari da. Zein izan litezke horren arrazoiak?
- 2- Begoñak aipatzen du badaudela txirrindularitzan emakumeek parte hartzen duten probak (Tourra eta Giroa, esate baterako), baina ez dagoela Espainiako edota Euskadiko itzulirik emakumeentzat. Zergatik uste duzu gertatzen dela hori?
- 3- Ezberdintasunik ikusten duzue emakumeen partiduen eta gizonezkoenen artean?

Adibidez:

- Emakumeek protagonismoa handia dute gizarteko arlo askotan; eta kirolean ere beste horrenbeste gertatu da.
- Emakumeen Euskadiko itzulirik ez antolatzea arraroa egiten zait, hemen zaletasun handia dago eta. Nik uste dut denbora gutxi barru antolatuko dutela.

Bukatzeko, komentatu talde osoaren aurrean zuen taldean interesgarriena iruditu zaizuna.

5. Eskutitza herri-aldizkarian argitaratzeko

Ariketa honetan eskutitz bat idazteko eskatuko dizugu. Zure eskutitza egiteko, aprobeitza dezakezu B. Muruagak bere testua egiteko erabili duen eskema. Irakurri transkripzioa (3. ariketan eta bukaeran daukazu) eta idatzi eskemako puntuak (eskema, jakina, subjektiboa da; nahi baduzu, konparatu zure eskema gurearekin).

Eskema

- Sarrera. Datu edo informazio berri batekin hasi

-
-
-

Erreparatu, baita ere, **ideiak lotzeko** Begoñak erabiltzen dituen **elementuei** eta puntuazioari: *gauzak horrela, aipatu nahi nuke, hala ere, bestalde...*

Orain bai, idatzi eskutitza herri-aldizkari batera. Eskutitz horretan, alde batetik emakumeak arlo batean (kirolean, lanean, gizartean...) ematen ari diren urratsak goraipatu nahi dituzu; bestetik, oraindik zer hobetua duten kontu batzuetan arreta jarri nahi duzu.

ERANTZUNAK

1. Entzundakoaren laburpenik egokiena

Ez dago zalantzarik emakume kirolarien kopuruak gora egin duela nabarmen, baina oraindik badago zer hobetua.

2. Lexikoarekin bueltaka

1. Zer kirol aipatzen ditu Begoñak? *futbola, pilota, saskibaloia, eskubaloia, arrauna, txirrindularitza*
2. Kirolean emakumeekin gertatzen ari dena ikusita, zer bi hitz erabiltzen ditu bere balorazio edo sentimenduak adierazteko? *pozgarria, izugarria*
3. B. Muruagak espresio bat erabiltzen du, aurrean futboleko emakumeek errekorra egin dutela adierazteko? Idatzi espresio hori: *Emakumeek futboleko marka guztiak hautsi dituzte*

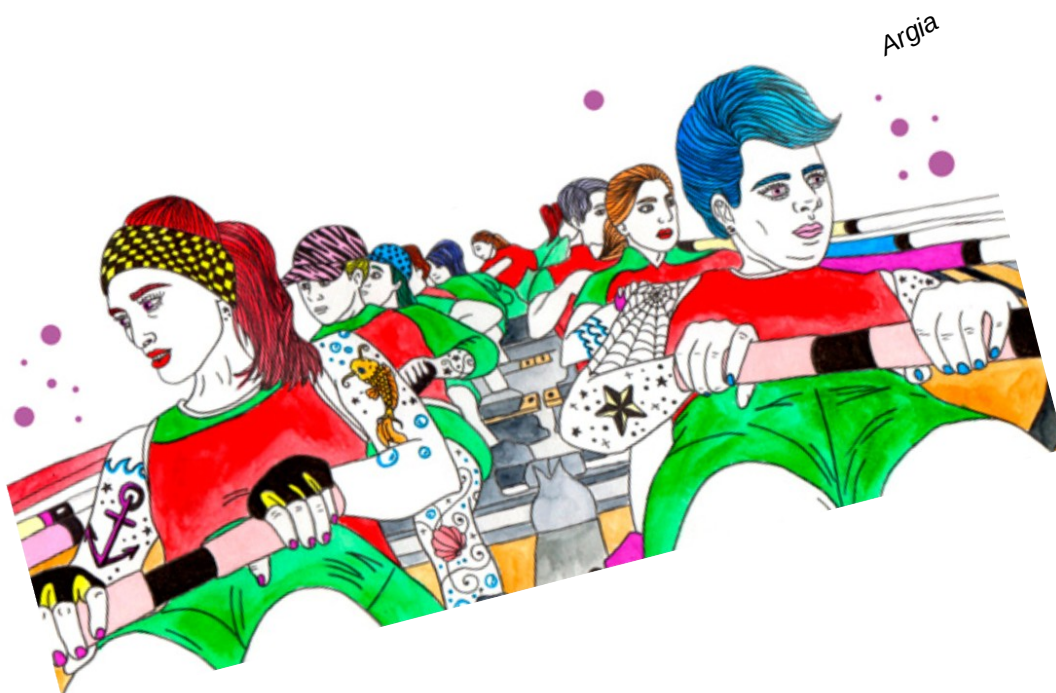
3. Testua osatzen

adibidez (2)	bestalde (7)
aipatu nahi nuke (6)	bultzada ematea (1)
alde handia dago (5)	horren ondorioz (4)
arrauna ere (3)	hala ere (9)
	hau da (8)

5. Eskutitza herri-aldizkarian argitaratzeko

Guk proposatutako eskema

- Sarrera. Datu edo informazio berri batekin hasi
- Gertakari horrek sortzen diion sentimendua eta, horrekin batera, gizartean gertatzen diren aldaketak.
- Bere erreferentziako pertsonaia nor den eta arlo horretan gertatutakoa kontatzea.
- Ondorioa

TRANSKRIPZIOA

Emakumeak eta kirola

BEGOÑA MURUAGA. Maiatzaren 5ean, Gasteizen, 9 urtetik 16 urtera bitarteko neskek aukera izango dute futbolean, pilotan, saskibaloian edo eskubaloian jokatzeko. Lehiaketa horien helburua emakumeen kirolari bultzada ematea da.

Pozgarria da azken boladan emakume kirolariekin ikusten ari garena; izugarria da hainbeste emakume ikustea orain arte gizonezkoenak ziren kirolean. Futbolean, adibidez, aurtengo marka guztiak hautsi dituzte emakumeek. Madrileko Wanda Metropolitano zelaian 60.000 pertsona baino gehiago bildu ziren partida bat ikusteko; eta San Mamesen, 48.000 baino gehiago elkartu ziren. Arrauna ere goraka doan kirola da; horren ondorioz, joan den urtean Emakumeen Traineruen Elkarteak sortu zen; bertan, 14 arraun-klubek hartzen dute parte. Antzeko zerbitzu gertatzen da pilotarekin ere: emakumeak poliki-poliki bere lekua hartzen ari dira kirol horretan. Hala ere, oraindik alde handia dago emakume-taldeen eta gizon-taldeen artean antolakuntzari dagokionez, hedabideetan ematen zaien tratamenduari dagokionez eta laguntzei dagokienez.

Emakumeak eta kirolari buruz ari naizen honetan, niretzat erreferentzia ezinbestekoa izan den emakume bat aipatu nahi nuke: Joane Somarriba txirrindularia. Somarribak maila gorena lortu du bere kirolean: 3 aldiz irabazi zuen Frantziako Tourra, 3 aldiz Emakumeen Bira eta 2 aldiz Italiako Giroa. Bestalde, Atlantako Joko Olinpikoetan, Munduko Txapelketan eta beste zenbaitetan ere hartu zuen parte, han eta hemen sariak eta dominak irabaziz.

Joane Somarribari esker jakin nuen nik Frantziako Emakumeen Tourra zegoela eta Italian Emakumeen Giroa. Gauzak horrela, eta emakumeen txirrindularitzak zeukan bilakaera ikusita, ni konbentzita nengoen garai hartan, hau da, 90eko hamarkadan, aurki ikusiko genituela emakumeak Espainiako Itzulian eta Euskal Herriko Itzulian. Ez da gertatu horrela.

Hor dago emakumeen gogoia eta grina, emakume kirolarien aldeko zaletuen jarrera ere garbia da; hala ere, oraindik bide luzea geratzen zaigu berdintasunerako.

